

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

23.10.2025

Київ

№ 697-р

Про визнання рішення Антимонопольного комітету України від 31 липня 2025 року № 370-р таким, дія якого не зупиняється

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет) з метою захисту суспільних інтересів, пов’язаних із виконанням рішення Комітету від 31 липня 2025 року № 370-р,

ВСТАНОВИВ:

- (1) За результатами розгляду справи № 126-26.13/102-24 (далі – Справа) Комітет 31 липня 2025 року прийняв рішення № 370-р (далі – Рішення), яким визнано: що товариство з обмеженою відповідальністю «БаДМ» (далі – ТОВ «БаДМ») («Інформація, доступ до якої обмежено», ідентифікаційний код юридичної особи 31816235) та спільне українсько-естонське підприємство у формі товариства з обмеженою відповідальністю «Оптіма-Фарм, ЛТД» (далі – СП ТОВ «Оптіма-Фарм, ЛТД») («Інформація, доступ до якої обмежено», ідентифікаційний код юридичної особи 21642228) (далі разом – Відповідачі) вчинили порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом 1 статті 50 та частиною третьою статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних узгоджених дій, які полягають у встановленні протягом березня 2020 – грудня 2023 року однакових та/або подібних цін реалізації лікарських засобів, зокрема Спазмалгону, Евказоліну аква та інших лікарських засобів, з урахуванням відсутності чітких та прозорих механізмів ціноутворення, при тому, що аналіз ситуації на ринку оптової реалізації лікарських засобів спростовує наявність об’єктивних причин для вчинення таких дій, які призвели до обмеження конкуренції на ринку оптової реалізації лікарських засобів.
- (2) За вчинене порушення на ТОВ «БаДМ» накладено штраф у розмірі 2 374 168 475 грн, на СП ТОВ «Оптіма-Фарм, ЛТД» – штраф у розмірі 2 432 403 190 грн та встановлено зобов’язання припинити порушення.
- (3) Відповідно до частини другої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та положень статті 22 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» рішення та розпорядження органів Антимонопольного комітету України, голів його територіальних відділень є обов’язковими до виконання. Рішення та розпорядження органу Антимонопольного комітету України набувають чинності з дня їх прийняття.
- (4) Відповідно до абзацу першого частини третьої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» особа, на яку накладено штраф рішенням органу Антимонопольного комітету України, сплачує його у двомісячний строк з дня одержання рішення про накладення штрафу. Встановлені в рішенні органу Антимонопольного

комітету України зобов'язання, передбачені статтею 48 цього Закону, підлягають виконанню у двомісячний строк з дня одержання рішення органу Антимонопольного комітету України, якщо інше не передбачено законом або цим рішенням.

- (5) Копії витягів з Рішення Комітет надіслав ТОВ «БаДМ» супровідним листом від 14.08.2025 № 126-26.13/09-8712є, СП ТОВ «Оптіма-Фарм, ЛТД» – супровідним листом від 14.08.2025 № 126-26.13/09-8713є; ТОВ «БаДМ» отримало лист 02.09.2025, СП ТОВ «Оптіма-Фарм, ЛТД» – 20.08.2025, що підтверджується повідомленнями про вручення поштових відправлень № 0601182189204 та № 0601182184571 відповідно.
- (6) Отже, Рішення підлягає виконанню ТОВ «БаДМ» терміном до 02.11.2025 (включно) та СП ТОВ «Оптіма-Фарм, ЛТД» – терміном до 20.10.2025 (включно).
- (7) Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» заявник, відповідач, третя особа мають право повністю або частково оскаржити рішення, розпорядження органу Антимонопольного комітету України, передбачені статтями 36 і 48 цього Закону, до господарського суду у двомісячний строк з дня одержання рішення, розпорядження. Зазначений строк не підлягає поновленню.
- (8) СП ТОВ «Оптіма-Фарм, ЛТД» звернулося до Господарського суду міста Києва з позовом від 05.09.2025 б/н (вх. № 8-01/12949 від 08.09.2025) до Антимонопольного комітету України про визнання частково недійсним Рішення. Ухвалою Господарського суду міста Києва від 19.09.2025 відкрито провадження у справі № 910/11233/25.
- (9) ТОВ «БаДМ» звернулося до Господарського суду міста Києва з позовом від 30.09.2025 № 273/25/0034/002 Вих Р (вх. № 8-01/14148 від 02.10.2025) до Комітету про визнання частково недійсним Рішення. Ухвалою Господарського суду міста Києва від 06.10.2025 відкрито провадження у справі № 910/12276/25.
- (10) Частини третя та четверта статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачають, що прийняття господарським судом до розгляду заяви про визнання недійсним рішення органу Антимонопольного комітету України не зупиняє його виконання, крім випадків, передбачених частиною четвертою цієї статті, відповідно до якої порушення господарським судом провадження у справі про визнання недійсним рішення органу Антимонопольного комітету України, прийнятого: згідно з частиною першою статті 48 цього Закону, а також перегляд за заявою сторони відповідного рішення (постанови) господарського суду зупиняє виконання зазначеного рішення органу Антимонопольного комітету України на час розгляду цієї справи чи перегляду відповідного рішення (постанови) господарського суду, якщо органом Антимонопольного комітету України відповідно до частини третьої статті 48 цього Закону чи господарським судом не визначено інше.
- (11) Рішення органів Антимонопольного комітету України, прийняте відповідно до частини першої статті 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції», є індивідуальним актом, дія якого вичерпується його виконанням.
- (12) Рішення Комітету, адресоване ТОВ «БаДМ» та СП ТОВ «Оптіма-Фарм, ЛТД», створює обов'язки лише для цих суб'єктів господарювання, а саме обов'язки, які покладені на них резолютивною частиною Рішення про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (накладання штрафу та встановлення зобов'язання).
- (13) Отже, відкриття господарським судом провадження у справі про визнання недійсним або скасування Рішення зупиняє його дію в частині обов'язку ТОВ «БаДМ» та СП ТОВ «Оптіма-Фарм, ЛТД» виконати рішення у строки та порядку, визначені статтею 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

- (14) Частиною четвертою статті 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції» встановлено, що з метою захисту суспільних інтересів чи відвернення негативних або непоправних наслідків для суб'єктів господарювання органи Антимонопольного комітету України приймають рішення про визнання рішення, прийнятого відповідно до частини першої цієї статті, частини першої статті 30 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», таким, дія якого не зупиняється у зв'язку з: порушенням господарським судом провадження у справі про визнання його недійсним; переглядом відповідного рішення (постанови) господарського суду.
- (15) Рішення органу Антимонопольного комітету України, передбачене цією частиною, може бути прийняте за заявою осіб, які беруть участь у справі, чи з власної ініціативи органів Антимонопольного комітету України. Таке рішення може прийматися як перед поданням відповідної заяви до господарського суду, так і після подання такої заяви, якщо господарський суд не зупинив дію рішення органу Антимонопольного комітету України, що оскаржується.
- (16) У свою чергу, основним завданням Комітету відповідно до пункту 1 статті 3 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики в частині: здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на засадах рівності суб'єктів господарювання перед законом та пріоритету прав споживачів, запобігання, виявлення і припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції.
- (17) Абзацом четвертим статті 4 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» встановлено, що Антимонопольний комітет України будує свою діяльність на принципах: захисту конкуренції на засадах рівності фізичних та юридичних осіб перед законом та пріоритету прав споживачів.
- (18) Пунктом 46 Рішення встановлено, що за змістом своєї діяльності на різних ланках системи, що забезпечує кінцевих споживачів (заклади охорони здоров'я, населення) лікарськими засобами, можна виділити, зокрема, такі групи учасників:
- вітчизняні виробники та/або імпортери;
 - суб'єкти господарювання, що здійснюють оптову торгівлю лікарськими засобами (у тому числі дистриб'ютори);
 - суб'єкти господарювання, що здійснюють роздрібну торгівлю лікарськими засобами (аптеки / аптечні заклади).
- (19) При цьому кожен із зазначених вище суб'єктів господарювання може мати безпосередній вплив на формування ціни лікарського засобу (п. 47 Рішення). У свою чергу, пунктом 95 Рішення встановлено, що найбільшими дистриб'юторами лікарських засобів за обсягами поставок лікарських засобів в аптечний сегмент у грошовому вираженні у 2019–2023 роках були ТОВ «БаДМ» і СП ТОВ «Оптіма-Фарм, ЛТД» зі спільною часткою, що перевищувала у 2019–2020 роках 70 %, у 2021 році – 80 %, а в 2022–2023 роках – 85 %, тоді як частки інших дистриб'юторів були порівняно невеликого розміру по відношенню до часток на ринку Відповідачів.
- (20) Враховуючи обставини, встановлені під час розгляду Справи, схожі дії ТОВ «БаДМ» та СП ТОВ «Оптіма-Фарм, ЛТД», які полягали у встановленні протягом березня 2020 – грудня 2023 року однакових та/або подібних цін реалізації лікарських засобів, зокрема Спазмалгону, Евказоліну аква та інших, з урахуванням відсутності чітких та прозорих механізмів ціноутворення, при тому, що аналіз ситуації на ринку оптової реалізації лікарських засобів спростовує наявність об'єктивних причин для вчинення таких дій відповідачами, які призвели до обмеження конкуренції на ринку оптової реалізації лікарських засобів, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції,

передбаченим пунктом 1 статті 50 та частиною третьою статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

- (21) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» економічна конкуренція (конкуренція) – змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.
- (22) Функція цінової конкуренції полягає в утриманні цін на найнижчому можливому рівні, що призводить до найбільш ефективного розподілу доходу з точки зору продуктивності й здатності гравців ринку адаптуватися до ринкових змін.
- (23) Отже, дії ТОВ «БаДМ» та СП ТОВ «Оптіма-Фарм, ЛТД», які полягали у встановленні протягом березня 2020 – грудня 2023 року однакових та/або подібних цін реалізації лікарських засобів, зокрема Спазмалгону, Евказоліну аква та інших, з урахуванням відсутності чітких та прозорих механізмів ціноутворення, при тому, що аналіз ситуації на ринку оптової реалізації лікарських засобів спростовує наявність об'єктивних причин для вчинення таких дій відповідачами, безпосередньо й негативно впливають на формування ціни лікарського засобу для кінцевих споживачів (закладів охорони здоров'я, населення), захист прав яких забезпечує Комітет відповідно до статей 3 та 4 Закону України «Про Антимонопольний комітет України».
- (24) Указом Президента України від 05 лютого 2025 року № 69/2025 введено в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 04 лютого 2025 року «Про подальшу реалізацію програм підтримки українців на основі гарантування економічної стійкості держави та посилення заходів очищення фінансової системи України» та Указом Президента України від 12 лютого 2025 року № 82/2025 введено в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 12 лютого 2025 року «Про додаткові заходи щодо забезпечення доступності лікарських засобів для українців».
- (25) Відповідно до пунктів 2 зазначених вище Указів Президента України контроль за виконанням рішень Ради національної безпеки і оборони України покладено на Секретаря Ради національної безпеки і оборони України.
- (26) Зважаючи на правовий статус Ради національної безпеки і оборони України, визначений статтею 107 Конституції України, а також статтею 1 Закону України «Про Раду національної безпеки і оборони України», питання ціноутворення лікарських засобів становить питання інтересів національної безпеки.
- (27) Також до Комітету надійшов лист Заступника Секретаря Ради національної безпеки і оборони України від 13.10.2025 № 609/32-07/2-25 (вх. № 9-01/78ДСК від 14.10.2025) щодо захисту суспільних інтересів, *(інформація для службового користування)*.
- (28) Відтак порушення ТОВ «БаДМ» та СП ТОВ «Оптіма-Фарм, ЛТД», встановлене пунктом 1 резолютивної частини Рішення, підлягає припиненню в інтересах суспільства, оскільки сприятиме відновленню цінової конкуренції на ринку оптової реалізації лікарських засобів та формуванню цін лікарських засобів на конкурентних засадах.
- (29) В той же час згідно з абзацом другим частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, передбачені, зокрема, пунктом 1 статті 50 цього Закону, накладаються штрафи у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф. У разі наявності незаконно одержаного прибутку, який перевищує десять відсотків зазначеного доходу (виручки), штраф накладається у розмірі, що не перевищує потрібного розміру

незаконно одержаного прибутку. Розмір незаконно одержаного прибутку може бути обчислено оціночним шляхом.

- (30) Отже, Закон України «Про захист економічної конкуренції» встановлює відповідальність за вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зокрема, у вигляді накладення штрафу у встановленому розмірі.
- (31) Принцип невідворотності юридичної відповідальності є одним з основних принципів у формуванні та реалізації конкурентної політики держави, відповідно до якого за вчинення правопорушення обов'язково настає відповідальність особи.
- (32) Метою застосування штрафу за вчинення порушення, у тому числі передбаченого пунктом 1 статті 50 та частиною третьою статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції», є покарання суб'єкта господарювання, стимулювання до припинення порушень, а також запобігання порушенням у майбутньому.
- (33) Відтермінування виконання рішень про накладення штрафних санкцій нівелює негативні наслідки для суб'єктів господарювання від вчинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції. У свою чергу, сплата штрафу, накладеного на суб'єкта господарювання у двомісячний строк з дня його одержання відповідно до статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції», свідчить, що суспільний інтерес, заради якого прийнято Рішення, захищений, а мета впливу на неправомірну поведінку досягнута.
- (34) Під час визначення розміру штрафів, накладених на ТОВ «БадМ» і СП ТОВ «Оптіма-Фарм, ЛТД» рішенням Комітету від 31 липня 2025 року № 370-р, враховано, що порушення мало місце на ринку, яке має критичне чи особливо важливе значення для здоров'я та добробуту населення (п. 610 Рішення).
- (35) Отже, виконання Рішення у двомісячний строк з дня його одержання відповідно до статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» відповідає суспільним інтересам.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7, 22 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», частиною четвертою статті 48, частиною другою та абзацом першим частини третьої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції», Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

Визнати рішення Антимонопольного комітету України від 31 липня 2025 року № 370-р таким, дія якого не зупиняється у зв'язку з порушенням господарським судом провадження у справі про визнання його недійсним, переглядом відповідного рішення (постанови) господарського суду.

Рішення Антимонопольного комітету України від 31 липня 2025 року № 370-р підлягає виконанню у двомісячний строк з дня його одержання незалежно від порушення господарським судом провадження у справі про визнання його недійсним; переглядом відповідного рішення (постанови) господарського суду.

Голова Комітету

Павло КИРИЛЕНКО